
Valtion eläkemaksun laskuperusteet 2019 alkaen

19.12.2018

Sisällysluettelo

1	Perusteiden soveltaminen	3
1.1	Soveltamisala	3
1.2	Työnantaja	3
1.3	Työnantajien aloittaminen, yhdistyminen, jakaantuminen ja päättyminen	3
1.3.1	Kesken vuotta tapahtuva työnantajien yhdistyminen tai jakautuminen.....	3
1.4	Eläkkeitä, ansiotietoja ja työnantajia koskevat aineistot	4
2	Palkkaperusteinen eläkemaksu	4
2.1	Työkyvyttömyyseläkemaksu	4
2.2	Jakoperuste	5
2.2.1	Jakoperustejaksot	5
2.2.2	Vuotta 2019 koskevat siirtymäsäännökset jakoperustejaksojen valinnassa	6
2.2.3	Palkkasumman muutoksella skaalattu jakoperuste	6

1 Perusteiden soveltaminen

1.1 Soveltamisala

Näitä perusteita sovelletaan laskettaessa valtion eläketurvan rahoituksesta annetun lain (67/2016) 2 §:ssä tarkoitettua eläkemaksua.

Eläkemaksun perusteista 19.12.2018 annetun valtioneuvoston asetuksen 1 §:n mukaan työnantajakohmainen eläkemaksu määrätään prosentteina palkkasummasta, joka muodostuu julkisten alojen eläkelain (JuEL, 81/2016) 85 ja 86 §:ssä tarkoitetuista eläkkeeseen oikeuttavista työansioista. Valtion eläketurvan rahoituksesta annetun lain 2 §:n mukaan Keva vahvistaa työnantajakohmaiset eläkemaksuprosentit valtiovarainministeriön päättämien perusteiden mukaisesti.

1.2 Työnantaja

Valtion eläkejärjestelmän eläkemaksua määrättäessä työnantajalla tarkoitetaan valtion virastoa tai laitosta, valtion liikelaitosta, kuntaa tai muuta yhteisöä, jonka henkilöstö kuuluu kokonaan tai osittain valtion eläkejärjestelmän piiriin.

1.3 Työnantajien aloittaminen, yhdistyminen, jakaantuminen ja päättyminen

Uuden aloittavan työnantajan eläkemaksu lasketaan työnantajan koosta riippumatta samoin periaattein kuin ei-omavastuisen työnantajan eläkemaksu. Jos työnantajan laskennallinen aloitusvuosi $a \geq v - 4$, missä v = eläkemaksujen kohdevuosi, lasketaan työnantajan eläkemaksu työnantajan koosta riippumatta samoin periaattein kuin ei-omavastuisen työnantajan eläkemaksu. Työnantajan laskennallisella aloitusvuodella tarkoitetaan ensimmäistä vuotta, jolloin työnantajalla on palkkasummaa valtion eläkejärjestelmässä.

Jos kaksi tai useampi työnantajaa yhdistyvät yhdeksi työnantajaksi, niin työnantajien lähtötiedot yhdistetään (mikäli se on mahdollista) ja eläkemaksu lasketaan niiden tietojen perusteella. Jos tietojen yhdistäminen ei ole mahdollista, niin yhdistyvän työnantajan eläkemaksu lasketaan työnantajan koosta riippumatta samoin periaattein kuin ei-omavastuisen työnantajan eläkemaksu, kunnes yhdistyneen työnantajan laskennallinen aloitusvuosi $a < v - 4$.

Työnantajan jakautuessa kahdeksi tai useammaksi työnantajaksi, eläkemaksujen laskentatietojen muodostaminen ei kaikissa tilanteissa ole mahdollista. Tällöin uuden työnantajan eläkemaksu lasketaan työnantajan koosta riippumatta samoin periaattein kuin ei-omavastuisen työnantajan eläkemaksu, kunnes työnantajan laskennallinen aloitusvuosi $a < v - 4$.

Jos työnantaja päättyy siten, että kyseessä ei ole liitos toiseen työnantajaan tai toisiin työnantajiin, työnantajan tietoja ei liitetä minkään toisen työnantajan eläkemaksun laskentatietoihin.

1.3.1 Kesken vuotta tapahtuva työnantajien yhdistyminen tai jakautuminen

Jos kaksi tai useampi työnantajaa yhdistyvät kesken vuotta yhdeksi työnantajaksi, niin uuden työnantajan eläkemaksu lasketaan palkkasummalla painotettuna keskiarvona yhdistyvien työnantajien ennen yhdistymistä voimassa olleista eläkemaksuista.

Jos työnantaja jakautuu kesken vuotta kahdeksi tai useammaksi työnantajaksi, niin uusien työnantajien eläkemaksuna säilyy ennen jakautumista voimassa ollut eläkemaksuprosentti.

1.4 Eläkkeitä, ansiotietoja ja työnantajia koskevat aineistot

Eläkemaksun laskenta perustuu valtion eläkejärjestelmän toimeenpanoa varten ylläpidetyissä eläke-, ansainta- ja työnantajarekistereissä oleviin tietoihin.

2 Palkkaperusteinen eläkemaksu

Valtion eläkejärjestelmän piiriin kuuluvan työnantajan palkkaperusteinen eläkemaksu p_v^S vuodelle v on

$$(1) \quad p_v^S = p_v^A + p_v^I,$$

missä

p_v^A = valtiovarainministeriön vuodelle v vahvistama työansiopohjainen eläkemaksu, ja

p_v^I = kohdassa 2.1 määritelty työnantajakohtainen työkyvyttömyyseläkemaksu.

2.1 Työkyvyttömyyseläkemaksu

Työnantajakohtainen työkyvyttömyyseläkemaksu p_v^I on

$$(2) \quad p_v^I = \alpha_v m_v p_v^i + (1 - \alpha_v) p_v^i,$$

missä

α_v = kaavan (3) mukainen työnantajan omavastuuaste,

m_v = kaavan (4) mukainen työnantajan työkyvyttömyysriskikerroin vuonna v , ja

p_v^i = valtiovarainministeriön vuodelle v vahvistama keskimääräinen työkyvyttömyyseläkemaksu, joka vastaa arvioitua työntekijän eläkelain (TyEL, 395/2006) mukaista keskimääräistä TyEL-maksun työkyvyttömyysoosaa vuonna v .

Työnantajan omavastuuaste α_v vuonna v lasketaan kaavalla

$$(3) \quad \alpha_v = \min \left(1, \max \left(\frac{S_{v-2} - S_{v-2}^A}{S_{v-2}^Y - S_{v-2}^A}, 0 \right) \right),$$

missä

S_{v-2} = työnantajan vuoden $v-2$ palkkasumma valtion eläkejärjestelmässä,

S_{v-2}^A = 1 500 000 · I_{v-2} ,

S_{v-2}^Y = 24 000 000 · I_{v-2} , ja

I_{v-2} = palkkakerroin vuodelle $v - 2$.

Työnantajan työkyvyttömyysriskikerroin vuonna v lasketaan kaavalla

$$(4) \quad m_v = \min\left(\frac{E_v \sum \alpha_v S_{v-2}}{\sum \alpha_v E_v S_{v-2}}, m_v^Y\right),$$

missä

E_v = kohdassa 2.2 määritelty työnantajakohtainen palkkasumman muutoksella skaalattu jakoperuste,

$\sum \alpha_v E_v$ = kaikkien työnantajakohtaisten palkkasumman muutoksella skaalattujen omavastuisten jakoperusteiden E_v summa,

$\sum \alpha_v S_{v-2}$ = kaikkien työnantajien vuoden v omavastuuasteella kerrottujen vuoden $v - 2$ palkkasummien S_{v-2} summa valtion eläkejärjestelmässä, ja

m_v^Y = valtiovarainministeriön vuodelle v vahvistama työkyvyttömyysriskikertoimen yläraja, joka vastaa TyEL-maksun korkeimman maksuluokan maksuluokkakerrointa vuonna v .

2.2 Jakoperuste

2.2.1 Jakoperustejaksot

Vuoden v jakoperustetta laskettaessa tarkastellaan Kevassa maksussa olevia täysiä työkyvyttömyyseläkkeitä ja kuntoutustukia, joiden ensimmäinen säännöllinen maksusuoritus on ollut vuonna $v - 2$ tai $v - 3$. Näistä mukaan tarkasteluun valitaan vain ne henkilöt, joiden eläkkeet toteuttavat seuraavat ehdot:

1. Vain valtion eläkejärjestelmän JuEL-eläkkeet.
2. Ei palkattomien aikojen perusteella karttuneita eläkkeitä.
3. Henkilöt, joiden eläkkeet ovat vaikuttaneet aiempien vuosien eläkemaksuihin, rajataan tarkastelusta pois (vuotta 2019 koskevat siirtymäsäännöt on kerrottu kohdassa 2.2.2).
4. Eläkkeen alkamisvuotta edeltävää vuotta edeltävinä kahtena vuonna henkilöllä on valtion eläkejärjestelmään kuuluvia ansioita yhteensä vähintään 12 566,70 euroa (2004 tasossa).

Valituille henkilöille haetaan työkyvyttömyyseläkkeiden ja kuntoutustukien säännölliset ja takautuvat maksusuoritukset eläkkeen alkamisesta eteenpäin 24 kalenterikuukauden ajalta. Eläkkeen alkamispäiväksi katsotaan säännöllisen maksun alkamiskuukauden ensimmäinen päivä tai sitä edeltävän takautuvan kauden alkamiskuukauden ensimmäinen päivä, kuitenkin aikaisintaan säännöllisen maksun alkamisvuoden ensimmäinen päivä. Asetetaan jokaiselle maksusuorituskuukaudelle järjestysnumero i siten, että eläkkeen alkamiskuukauden maksusuorituksen järjestysnumero $i = 1$, alkamiskuukaudelta seuraavan kuukauden järjestysnumero $i = 2$, jne. Henkilön n kuukauden i maksusuoritusta merkitään symbolilla $M_n(i)$. Maksusuorituksista rajataan pois kuntoutustukien ne maksukuukaudet, joina henkilölle on maksettu myös kuntoutuskorotusta. Maksusuoritukset muunnetaan työeläkeindeksillä vuoden $v - 2$ tasoon.

Valituille henkilöille haetaan myös eläkkeen alkamispäivää edeltävien 24 kalenterikuukauden aikana maksetut osatyökyvyttömyyseläkkeiden ja osakuntoutustukien säännölliset ja takautuvat maksusuoritukset. Maksusuoritukset muunnetaan työeläkeindeksillä vuoden $v - 2$ tasoon. Henkilön n näiden eläkkeiden eläkemenoa merkitään symbolilla O_n .

Maksusuoritukset ryhmitellään kahteen jakoperustejaksoon siten, että ensimmäinen jakoperustejakso sisältää eläkkeen alkamista seuraavien ensimmäisten 12 kalenterikuukauden maksusuoritukset ja toinen jakoperustejakso ensimmäistä jaksoa seuraavien 12 kalenterikuukauden maksusuoritukset. Vuoden v työkyvyttömyyseläkemaksuun vaikuttavat vuonna $v - 2$ alkaneen eläkkeen ensimmäinen jakoperustejakso ja vuonna $v - 3$ alkaneen eläkkeen toinen jakoperustejakso. Ensimmäisen jakoperustejakson paino on $k = 1$ ja toisen jakoperustejakson paino on $k = 2$.

Henkilön n eläkkeen jakoperuste vuonna v on

$$(5) \quad E_v(n, k) = \max\left(k \left(\sum_{i=12(k-1)+1}^{12(k-1)+12} M_n(i) - \frac{O_n}{2}\right), 0\right),$$

missä

$$k = \begin{cases} 1, & \text{jos henkilön } n \text{ eläke on alkanut vuonna } v - 2 \\ 2, & \text{jos henkilön } n \text{ eläke on alkanut vuonna } v - 3 \end{cases}$$

$M_n(i)$ = henkilön n maksusuorituskuukauden i eläkemenoa, ja

O_n = henkilön n eläkkeen alkamista edeltävien 24 kuukauden aikana maksettu osatyökyvyttömyyseläkkeiden ja osakuntoutustukien eläkemenoa.

2.2.2 Vuotta 2019 koskevat siirtymäsäännökset jakoperustejaksojen valinnassa

Niiden henkilöiden, joiden vuonna 2016 alkaneita työkyvyttömyyseläkkeitä ja osatyökyvyttömyyseläkkeitä on huomioitu valtion eläkejärjestelmän omavastuudessa työkyvyttömyysriskimaksussa vuonna 2018, osalta kaavan (5) sijasta jakoperusteen laskemisessa sovelletaan kaavaa

$$(6) \quad E_v(n, k) = \max\left(\frac{3}{4}k \left(\sum_{i=12(k-1)+1}^{12(k-1)+12} M_n(i) - \frac{O_n}{2}\right), 0\right).$$

2.2.3 Palkkasumman muutoksella skaalattu jakoperuste

Työnantajakohtainen palkkasumman muutoksella skaalattu jakoperuste E_v on

$$(7) \quad E_v = \beta_1 E_v(1) + \beta_2 E_v(2),$$

missä

$E_v(1)$ = kaavan (8) mukainen työnantajakohtainen vuonna $v - 2$ alkaneiden eläkkeiden jakoperustejaksoittain summattu jakoperuste,

$E_v(2)$ = kaavan (8) mukainen työnantajakohtainen vuonna $v - 3$ alkaneiden eläkkeiden jakoperustejaksoittain summattu jakoperuste,

$$\beta_1 = \frac{S_{v-2}}{S_{v-4} + S_{v-5}}, \text{ ja}$$

$$\beta_2 = \frac{S_{v-2}}{S_{v-5} + S_{v-6}}, \text{ missä käytetään } S_{v-6} = S_{v-5}, \text{ jos } S_{v-6} \text{ puuttuu.}$$

Kertoimia β_1 ja β_2 laskettaessa palkkasummat S_{v-4} , S_{v-5} ja S_{v-6} muunnetaan palkkakertoimella vuoden $v - 2$ tasoon. Jos $v - 6 \leq a \leq v - 5$, missä a on työnantajan laskennallinen aloitusvuosi, verrataan työnantajan laskennallisen aloitusvuoden palkkasummaa S_a omavastuuasteen alarajaan S_{v-2}^A . Jos $S_a < S_{v-2}^A$, niin kertoimia β_1 ja β_2 laskettaessa aloitusvuoden palkkasumma asetetaan puuttuvaksi.

Jos S_{v-5} ja S_{v-6} puuttuvat, niin kerrointa β_2 ei voida laskea. Tällöin työnantajan työkyvyttömyyseläkemaksu $P_v^I = p_v^I$.

Työnantajakohtainen jakoperustejaksoittain summattu jakoperuste lasketaan kaavalla

$$(8) \quad E_v(k) = \sum_n \delta_n E_v(n, k),$$

missä

δ_n = työnantajan suhteellinen osuus henkilön n jakoperusteesta,

$E_v(n, k)$ = kaavan (5) mukainen henkilön n jakoperuste.

Työnantajan suhteellinen osuus δ_n henkilön n jakoperusteesta lasketaan henkilön n eläkkeen alkamista edeltävää vuotta edeltäneiden kahden vuoden ansioiden suhteessa. Ansiot muunnetaan palkkakertoimella vuoden $v - 2$ tasoon. Työnantajan osuutta laskettaessa ansioista jätetään pois työllistämistuella ja vajaakuntoisena palkatut.

Jos henkilön n työnantajakohtaiset eläkkeen alkamista edeltävää vuotta edeltävien kahden vuoden ansiot ovat alle 2 094,45 euroa (2004 tasossa), ei henkilön jakoperustetta huomioida työnantajakohtaisen jakoperustejaksoittain summattun jakoperusteen laskennassa.

3 Toimeenpano

Kevan toimisto päättää näitä laskuperusteita tarkentavista menettelytavoista ja antaa ohjeita niiden soveltamisesta.